

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ ВЗАЄМОДІЇ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, БІЗНЕСОВИХ СТРУКТУР, ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Процеси трансформації суспільних відносин, децентралізації управління, впровадження концепції демократичного врядування в Україні, реформування економіки, актуалізують питання удосконалення управління розвитком регіонів в контексті реалізації державної та вироблення ефективної внутрішньої регіональної політики.

Основними завданнями, що постають перед регіональним управлінням в цих умовах є:

- забезпечення конкурентоспроможності регіону;
- регулювання регіональних ринків, управління власністю;
- вирішення завдань соціального розвитку регіону.

Змінюється сам характер управління: акцент робиться на використанні непрямих – економічних важелів; здійснюється відхід від "адміністрування" розвитку соціуму до надання йому послуг; в основу вироблення управлінських механізмів ставиться інформаційно-комунікативна взаємодія, діалог органів влади, громадськості, бізнесових структур; значна увага надається використанню стратегічних підходів, антикризовому управлінню, використанню інструментарію маркетингу.

Однією з основних передумов забезпечення ефективності регіонального управління є його якомога повніша об'єктивізація, яка полягає у врахуванні комплексу джерел, детермінант та імпульсів, що впливають із можливостей розвитку, запитів, інтересів, проблем, вимог територіальних громад, громадських організацій, суб'єктів господарювання всіх форм власності, що функціонують в рамках регіональної системи. Таким чином, проблема полягає у виробленні таких механізмів управління соціально-економічним розвитком регіону, які б враховували його реальний стан та наявний потенціал, із огляду на це, були належним чином диференційовані, конкретизовані і спеціалізовані на основі налагодження дієвої взаємодії суб'єктів управління з керованими об'єктами. Тому актуальними сьогодні є дослідження, спрямовані на пошук варіантів удосконалення інституційного забезпечення управління регіоном, які б базувались на врахуванні специфіки середовища його розвитку, та використанні потенціалу підприємництва і громадських організацій.

Характеристика механізмів регіонального управління наводиться в працях таких вчених, як В. Адамов, В.Бакуменко, З.Герасимчук, М.Долішній, В.Дорофієнко, Л.Масловська, Л.Мельник, Н.Нижник, О.Осауленко, О.Сарахман, О.Топчієв, Т.Уманець, М.Чумаченко. Але трансформаційні процеси, що набирають динамізму в економіці, соціальній сфері, управлінських система різних рівнів дедалі гостріше окреслюють проблеми частоті неспроможності інституційного забезпечення регіонального управління сформувати адекватний управлінських вплив, який би був дієвим, зрозумілим для підприємницького сектору та громадськості, і, підтриманий ними. Тому метою даної статті є з'ясування структури інституційного забезпечення регіонального управління та вироблення рекомендацій з його удосконалення на основі налагодження взаємодії місцевих органів влади, бізнесових структур, громадськості.

Інституційне забезпечення трансформації регіонального управління, наповнення інститутів новим змістом, оптимальне їх поєднання і адекватне використання у відповідності до специфіки завдань, що потребують вирішення є визначальною умовою ефективного вироблення і реалізації регіональної політики. Основні твердження інституційної теорії є важливими в розумінні головних проблем та перспектив реформаційних процесів в Україні. [1;11]

При визначенні сутності інституційного забезпечення регіонального управління доцільно виходити із узагальнення "обмеженого" і "розширеного" підходів шкіл інституціоналізму до розуміння суті самого терміну інститут. Прихильники обмеженого підходу схильні пояснювати інститути як функціональні органи суспільства такі як держава, сулова система, система самоврядування, а

також як систему формальних юридичних норм. Прихильники розширеного підходу розуміють соціальні інститути і як сукупність формальних та неформальних норм, цінностей, правил, які фактично чинні в суспільстві, та які більшість прийняла як керівництво до дії. [1;15]

З огляду на це, інституційне забезпечення регіонального управління можна окреслити як сукупність норм, цінностей, правил, форм організації соціальних зв'язків людей, що лежать в основі вироблення управлінських механізмів в єдності з системою суб'єктів управління, яка забезпечує формування цілей регіонального розвитку й організовує їх реалізацію в контексті визначеної регіональної політики.

Різні елементи інституційного забезпечення регіонального управління повинні знаходитися в постійній взаємодії та взаємозв'язку, коли норми і правила визначають рамки функціонування суб'єктів управління, а суб'єкти в процесі своєї діяльності виробляють, удосконалюють, адаптують норми, правила, методики.

Передумовою забезпечення ефективності регіонального управління виступає належна адаптація його інституційного забезпечення до умов середовища розвитку регіону. Така адаптація в значній мірі досягається, з одного боку - через узгодження формальних і неформальних інститутів, в процесі якого формально закріплені норми і правила належним чином сприймаються і підтримуються, переходять в ранг звичок, переконань, цінностей, а неформальні обмеження знаходять додаткове закріплення в формальних інститутах.

Узгодження елементів інституційного забезпечення регіонального управління досягається через налагодження дієвої взаємодії органів влади, бізнесових структур і громадських організацій.

На характер і рівень інституційного забезпечення регіонального управління впливає дуже багато факторів: рівень дієвості органів місцевого самоврядування; активність місцевих органів виконавчої влади щодо реалізації права законодавчо-нормативної ініціативи; пріоритети державної регіональної політики та механізми їх забезпечення; ментальність населення регіону; розвиненість та дієвість громадських організацій. Тому існують реальні труднощі в тому, щоб підтримувати раціональність і ефективність інституційного забезпечення регіонального управління з одного боку гнучкість і адаптивність до цілей, що

управління полягає в мистецтві наділених владою місцевих органів виконувати притаманні їм функції завдяки скоординованим ними зусиллям інших організацій.

Складність проблеми підтримання раціональності і гнучкості інституційного забезпечення регіонального управління та розгляд останнього через призму засад мистецтва менеджменту обумовлюють необхідність залучення

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

норм, правил, методик управління регіональним розвитком на основі створення можливостей для реалізації новаторських ідей, активності, оволодіння перспективними факторами економічного і соціального розвитку та новими технологіями ведення справ суб'єктами бізнесу.

В якості відправної основи налагодження взаємодії владних структур, бізнесу і громадськості в процесі формування інституційного забезпечення регіонального управління можна окреслити наступні принципи:

- економічної рівноправності і відповідальності; що передбачає рівність прав всіх учасників реалізації регіональних проектів при визначенні варіантів ефективного досягнення цілей і вирішення завдань;

- оптимального врахування інтересів; означає що системні рішення в процесі запровадження чи перегляду інститутів повинні бути оптимальними і

- встановленню норм, правил, принципів визначення критеріїв оцінки оптимальності та ефективності механізмів управління окремими сферами;
- створенню зрозумілої та прозорої системи ухвалення рішень з питань регуляторної політики;
- виробленню чітких процедур використання ресурсів та засобів залучення інвестицій;
- розв'язанню конфліктів при узгодженні інтересів різних груп впливу;
- запровадженню нових, відповідних до вимог часу, управлінських технологій;
- мобілізації творчої активності громадськості у вирішенні соціальних і економічних проблем регіону.

структур, бізнесу, громадськості в рамках розробки регіональних стратегій, що сприяє значному удосконаленню інституційного забезпечення регіонального управління та підвищенню ефективності останнього. Однак, поряд з цим, часто має

Література

1. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / За ред. З.Ватаманюка. – Львів: "Новий Світ - 2000", 2005.
2. Крекошнев С., Иванов О. Государственно-частное партнерство в реализации национальных проектов и программ // Проблемы теории и практики управления. – 2006 - №9.- С.20.
3. Наврузов Ю.В. Конкурентоспроможність регіонів: взаємодія державних установ, підприємницьких і громадських організацій: Моногр. – К.: В-во НАДУ, 2003.